

DECIZIE

02 octombrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Victor Burduh

judecând recursul declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva Consiliului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău privind încasarea alocațiilor pentru finanțarea desfășurării procesului de învățământ,

împotriva deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au admis apelurile depuse de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial acțiunea înaintată de către Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”,

c o n s t a ț ă :

La 12 iunie 2014, Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la încasarea alocațiilor pentru finanțarea desfășurării procesului de învățământ.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că este o instituție privată de învățământ preșcolar, primar, gimnazial și liceal, activitatea căreia are drept scop educarea personalităților multilateral dezvoltate lingvistic, științific, estetic și fizic, cu cunoștințe fundamentale în tehnologiile moderne ale managementului economic și politic.

A menționat că prin prisma normelor de drept în vigoare, elevii din învățământul general obligatoriu, inclusiv din instituțiile private, beneficiază de alocații financiare pentru întreținere pe un an de studiu, fapt probat prin dispozițiile notelor metodologice privind elaborarea proiectelor de buget la ramura „Învățământ” pe anii 2006 (1 725,11 de lei per elev), 2007 (1 767,137 de

lei per elev), 2008 (3 400 de lei per elev), 2009 (3 519,74 de lei per elev), 2010 (5 255,38 de lei per elev), 2011 (5 490,19 de lei per elev) și deciziile Consiliului municipal Chișinău cu privire la aprobarea bugetului municipal pe anii 2012 (6 127 de lei per elev), 2013 (6 282 de lei per elev), 2014 (6 929 de lei per elev).

Astfel, pentru perioada anilor de studii 2006 – prima jumătate a anului 2014, Liceului de Limbi Moderne și Management urma a-i fi acordată suma de 5 541 383,79 de lei cu titlu de alocații pentru desfășurarea procesului de învățământ, însă finanțarea nu a avut loc deoarece autoritățile municipale au refuzat să aloce mijloacele financiare respective, deși conform art. 36 alin. (18) al Legii învățământului nr.547 din 21 iulie 1995, finanțarea instituțiilor de învățământ privat se efectuează și de la bugetul de stat, în limitele normativelor instituțiilor de stat în modul stabilit de Guvern, iar potrivit art. 21 al aceleiași Legi, autoritățile administrației publice locale pot contribui la întreținerea elevilor și studenților, stabilind și aprobând cotele anuale de subvenționare a sistemului de învățământ de la bugetul de stat, precum și normele de asigurare materială a elevilor și studenților.

La 08 aprilie 2014 s-a adresat către Consiliul municipal Chișinău cu cerere prin care a solicitat examinarea posibilităților de finanțare pentru elevii care își fac studiile în cadrul liceului, în limitele stabilite pentru instituțiile publice, pe perioada anului 2006 - prima jumătate a anului 2014, dar prin răspunsul nr. 04-109/2389 din 08 mai 2014, Consiliul municipal Chișinău s-a expus doar pe marginea cerinței privind alimentația gratuită a elevilor claselor I-IV din Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” pentru anii 2008-2014, lăsând fără examinare capătul de cerere privind dispunerea finanțării pe bază de formulă a instituției cu achitarea alocațiilor aferente.

A relatat că elevii care își fac studiile la liceu reprezintă o parte din populația școlară supusă învățământului general obligatoriu. Iar abținerea autorităților municipale de la finanțarea instituției de învățământ privat cu instruirea copiilor ce cad sub incidența noțiunii de învățământ de stat obligatoriu, este ilegală și neîntemeiată, Consiliul municipal Chișinău obținând de la bugetul public național mijloace financiare pentru finanțarea desfășurării procesului de învățământ, motiv pentru care statul nu poate invoca drept scuză lipsa mijloacelor disponibile.

Reclamantul a susținut că în cazuri similare, Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să achite mijloacele financiare necesare pentru întreținerea elevilor din instituții private de învățământ, astfel prin prisma art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă, soluțiile judecătorești respective urmează să servească drept model la judecarea prezentului litigiu.

Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” a solicitat încasarea de la Consiliul municipal Chișinău a mijloacelor financiare pentru finanțarea elevilor care își fac studiile la Liceu, în sumă de 5 541 383,79 de lei pentru desfășurarea procesului de învățământ pentru anii de studii 2006 – prima jumătate a anului 2014, precum și compensarea cheltuielilor de judecată aferente.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 21 octombrie 2014 acțiunea a fost admisă integral, s-a încasat de la Consiliul mun. Chișinău în beneficiul Liceului de Limbi Moderne și Management suma de 5 541 383,79 de lei cu titlu de mijloace financiare pentru finanțarea elevilor Liceului de Limbi

Moderne și Management pentru anii de studii 2006 - prima jumătate a anului 2014.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 noiembrie 2014 a fost corectată eroarea materială de calcul evidentă din cuprinsul dispozitivului hotărârii din 21 octombrie 2014 Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și anume: la aliniatul 2, după sintagma „prima jumătate a anului 2014”, s-a inclus mențiunea „și taxa de stat în mărime de 5000 de lei”.

Prin decizia din 17 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Consiliul mun. Chișinău, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și încheierea din 20 noiembrie 2014, cu emiterea unei noi hotărâri prin care a fost admisă acțiunea.

S-a încasat de la Consiliul mun. Chișinău în beneficiul Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management” suma de 5 541 383,79 de lei pentru finanțarea elevilor pentru anii de studii 2006 - prima jumătate 2014 și 5000 de lei cheltuielile de judecată suportate prin plata taxei de stat la depunerea acțiunii, în total 5 546 383,79 de lei.

Prin decizia din 02 decembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Consiliul mun. Chișinău, s-a casat decizia instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 17 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Primăria mun. Chișinău și s-a admis apelul declarat de Consiliul mun. Chișinău.

S-a modificat hotărârea din 21 octombrie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, privind încasarea sumei, prin micșorarea cuantumului mijloacelor financiare pentru finanțarea elevilor din Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” pentru anii de studii 2006 – prima jumătate a anului 2014, încasate de la Consiliul mun. Chișinău în beneficiul Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management” de la suma de 5 541 383,79 de lei până la suma de 4 027 165, 35 de lei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 aprilie 2018 s-au admis recursurile declarate de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”, Consiliul mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău, s-a casat decizia din 17 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecatori.

La 24 octombrie 2018 Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”, a depus concretizare la calculul din acțiune, prin care a solicitat modificarea hotărârii din 21 octombrie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, prin micșorarea cuantumului mijloacelor financiare, de la suma de 5 541 383 de lei până la 5 394 053,60 de lei (f.d. 177-188, vol.III).

Prin decizia din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au admis apelurile depuse de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial acțiunea înaintată de către Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”.

S-a încasat de la Consiliul mun. Chișinău pentru Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” suma de 4 033 243 de lei pentru finanțarea elevilor pentru anii de studii 2006 – prima jumătate a anului 2014 și 5000 de lei cheltuieli de judecată suportate la achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii.

Pentru a decide astfel instanța de apel a relevat că îngrădirea dreptului la finanțarea instruirii conform normei cost standard per elev la Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”, care întrunește toate condițiile legale, constituie o limitare gravă a drepturilor fundamentale la învățământ. Prin încălcarea de către pîrîtul-apelant a dreptului enunțat la alocarea mijloacelor financiare respective în condițiile legii, este influențat direct procesul de învățământ care constituie prioritate națională și necesită protejată.

A notat că din pretențiile înaintate de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”, urmează a fi respinse solicitările în privința alocațiilor pentru elevii din clasele liceale (X-XII) or, legea materială nu prevede posibilitatea finanțării învățământului liceal de la bugetul de stat.

Instanța de apel a stabilit cuantumul mijloacelor financiare pentru finanțarea elevilor Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management” pentru anii de studii 2006 - prima jumătate a anului 2014, încasate de la Consiliul mun. Chișinău, în beneficiul Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management” suma de 4 033 243 de lei potrivit calculului, conținut în explicațiile în formă scrisă prezentate în instanța de apel de către reprezentantul intimatului, care a fost anexat la dosar.

Colegiul a explicat că suma de 4 033 243 de lei s-a format avînd în vedere: a) 2 074 515 lei - mijloacele financiare pentru finanțarea elevilor din clasele I– IX pentru perioada 01.09.2006 – 31.12.2010 și b) 1 958 728 de lei - mijloacele financiare pentru finanțarea elevilor din clasele I– IX pentru perioada 01.01.2011 – 30.06.2014.

De asemenea, cu referire la argumentul apelantului că Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” nu a fost inclus în listele instituțiilor de învățământ pentru care s-au alocat resurse financiare, din motiv că nu este acreditat, or, din cumulul probelor acumulate la materialele cauzei, Colegiul a constatat cu certitudine imposibilitatea obținerii acreditării de către intimat, situație imputată nemijlocit Consiliului mun. Chișinău.

Colegiul a conchis că prima instanță, admițând integral acțiunea nu a ținut cont de normele materiale aplicabile raportului juridic litigios, în ceea ce privește solicitările în privința alocațiilor pentru elevii din clasele liceale (X-XII).

La 12 martie 2019 Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au declarat recurs, solicitând casarea hotărârii din 21 octombrie 2014 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău și a deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind neîntemeiate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinse cerințele înaintate, integral (f.d. 208-211, vol.III).

În motivarea recursului recurenții au invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin faptul interpretării eronate a normelor de drept material.

Au menționat că instanța de apel a motivat decizia emisă prin prisma prevederilor Legii învățământului nr. 547 din 21 iulie 1995, neglijând prevederile art. 36 alin. (18) al legii menționate, finanțarea instituțiilor de învățământ privat se

efectuează din sursele fondatorilor, din taxele de școlarizare, din sponsorizări, credite, donații. Instituțiile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial pot beneficia, după acreditarea acestora, și de finanțare de la bugetul de stat, în limitele normativelor instituțiilor de stat, în modul stabilit de Guvern. Astfel, beneficiarii ai susținerii de stat sunt instituțiile de învățământ acreditate, iar procesul de acreditare a instituțiilor de învățământ privat pe parcursul ultimilor ani a fost suspendat.

Au invocat că instanțele inferioare nu au ținut cont și nu au precizat corespunzător faptul că termenul de valabilitate a certificatelor de acreditare a instituțiilor de învățământ privat din municipiu au expirat.

De asemenea, au relatat că, instanțele inferioare au făcut trimitere la precedentele judiciare, însă în Republica Moldova precedentul judiciar nu este un izvor de drept, iar la judecarea unei cauzei, instanța de judecată urmează să aprecieze probele după intima ei convingere bazată pe circumstanțele cauzei or, nici o probă nu are pentru instanța de judecată o forță probantă prestabilită.

În conformitate cu art.434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 04 decembrie 2018 (f.d. 203, vol.III), însă la dosar lipsește confirmarea recepționării deciziei de către părți. Prin urmare recursul declarat la 12 martie 2019 de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 02 mai 2019 Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea integrală a recursului declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, ca fiind inadmisibil.

Prin încheierea din 03 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, va casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și va pronunța o nouă hotărâre de respingerea acțiunii.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. a) și c) din Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Instanța de recurs este chemată să ofere un răspuns la invocarea de către Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” a unei jurisprudențe în favoarea admiterii acțiunii. Totodată, cererea de recurs ridică o problemă de drept material în ceea ce privește dreptul instituțiilor de învățământ privat de a fi finanțate de la bugetul de stat, în limitele normativelor instituțiilor de stat, în modul stabilit de Guvern.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Cod de procedură civilă, oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de către instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrară sau vădit nerezonabile în acord cu art. 432 alin. (4) din Cod de procedură civilă.

Actele administrate la dosar confirmă faptul că la 12 iunie 2014, Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la încasarea alocațiilor pentru finanțarea desfășurării procesului de învățământ (f.d.4-9, vol.I).

La 21 martie 2014, Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” a expediat un demers în adresa Primăriei mun. Chișinău, prin care a solicitat alocarea surselor financiare în limitele normativelor instituțiilor de stat pentru anii 2006 - 2014 a mijloacelor bănești destinate pentru întreținerea elevilor în sumă de 5 024 224,98 de lei (f.d.155-157, vol.I), iar prin răspunsul din 06 octombrie 2014 Primăria mun. Chișinău a adus la cunoștința reclamantului că potrivit datelor existente, numărul elevilor care studiază în Liceul de Limbi Moderne și Management a fost inclus în darea de seamă privind rețea, state și contingente, inclusiv în lista alocărilor din bugetul de stat privind întreținerea per elev în perioada 2006-2014, însă sursele financiare nu pot fi puse la dispoziția

beneficiarului din motiv că actualmente în bugetul municipal nu sunt mijloace suficiente pentru asigurarea în volum deplin a necesității instituției de învățământ în cauză. Totodată, s-a enunțat că beneficiarul surselor financiare în cuantumul prevăzut de stat privind finanțarea per elev, nu a fost informat în perioada indicată despre alocarea acestora la bugetul unității administrativ-teritoriale în perioada 2006-2014. În final, s-a concluzionat că cererea Liceului de Limbi Moderne și Management nu poate fi satisfăcută (f.d. 158, Vol. I).

La 08 aprilie 2014 reclamantul s-a adresat către Consiliul mun. Chișinău cu cerere prin care a solicitat examinarea posibilităților de finanțare pentru elevii care își fac studiile în cadrul liceului, în limitele stabilite pentru instituțiile publice, pe perioada anului 2006 - prima jumătate a anului 2014, iar prin răspunsul nr. 04-109/2389 din 08 mai 2014, Consiliul mun. Chișinău s-a expus doar pe marginea cerinței privind alimentația gratuită a elevilor claselor I-IV din Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” pentru anii 2008-2014, lăsând fără examinare capătul de cerere privind dispunerea finanțării pe bază de formulă a instituției cu achitarea alocațiilor aferente (f.d.11, vol.I).

Conform listei instituțiilor private din mun. Chișinău, se regăsește și Liceul de Limbi Moderne și Management, fiind fondat în anul 1996, activând în baza licenței seria A MMII nr.027601 eliberată la 04.03.2008 valabilă până la 04.03.2013 (f.d.132-133, vol.I).

Astfel, conform licenței eliberate de Camera de Licențiere la 04 iulie 1996 (reperfectată la 28 august 2002) și valabilă până la 04 iulie 2005, SRL „Școala de Limbi Moderne și Management” desfășura activitatea de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, liceal și complementar (f.d. 168, vol.I). Iar conform licenței eliberate de Camera de Licențiere la 04 martie 2008 valabilă până la 04 martie 2013, Instituția de Învățământ Privat Liceul de Limbi Moderne și Management desfășura activitatea de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, liceal și complementar (f.d.168, vol.I).

La 14 ianuarie 2014, DGETS mun. Chișinău s-a adresat cu cererea nr. 01-16/71 către Ministerul Educației privind posibilitatea finanțării instituțiilor de învățământ pre-universitar privat din bugetul de stat, iar potrivit răspunsului din 12 februarie 2014, Ministerul Educației a indicat că finanțarea în bază de cost standard per elev trebuie să fie realizată echitabil pentru toate instituțiile de învățământ primar și secundar general (inclusiv cele private, care sunt acreditate). De finanțare în bază de cost standard trebuie să beneficieze toți copiii (drept constituțional). A informat că procesul de acreditare a instituțiilor private va fi restabilit odată cu crearea Inspectorului Școlar de Stat (f.d.130, vol.I).

În mod corespunzător, Instituția Privată „Limbi Moderne și Management” a cerut încasarea de la Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău a sumei de 5 394 053,60 de lei, cu titlu de finanțare standard per elev, pentru perioada anilor 2006 – prima jumătate a anului 2014 și compensarea cheltuielilor judiciare în cuantum total de 5 000 de lei.

Fiind investită cu judecarea prezentei pricini, la 21 octombrie 2014 Judecătoria Centru, mun. Chișinău a hotărât că pretențiile înaintate de către Instituția Privată „Limbi Moderne și Management” sunt întemeiate, fiind admisă integral acțiunea (f.d.213-222, vol.I).

Iar, prin decizia din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis

apelul Primăriei mun. Chișinău și a Consiliului mun. Chișinău, s-a casat hotărârea contestată cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului Instituția Privată „Limbi Moderne și Management”, s-a admis parțial (f.d.193-202, vol.III).

Pentru a ajunge la aceste soluții, instanțele ierarhic inferioare s-au călăuzit de art. 35 alin. (1), (4) și (7) din Constituția Republicii Moldova. De asemenea, deciziile instanțelor judecătorești au fost guvernate de către art. 4 alin. (1), art. 6 alin. (1) și (2), art. 13 alin. (1) și (2), art. 36 alin. (18) și (20) din Legea învățământului nr. 547 din 21 iulie 1995.

Prin intermediul acestor norme de drept, instanțele ierarhic inferioare au considerat că Instituția Privată „Limbi Moderne și Management” este îndreptățită să beneficieze de sprijin financiar din partea statului pentru desfășurarea procesului de învățământ, potrivit normelor de finanțare standard per elev, pentru perioada 2006 – prima jumătate a anului 2014, pentru clasele I-IX.

Pornind de la argumentele recurentului și intimatului, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept material în vigoare pentru perioada 1 ianuarie 2006 – 12 iunie 2014. În plus, se va remarca faptul că pretinsul drept al Instituției Private „Limbi Moderne și Management” de a fi subvenționată de către stat nu cade sub incidența dreptului la instruire prevăzut de art. 2 din Protocolul nr. 1 al C.E.D.O. (a se vedea Cauza cu privire la anumite aspecte ale legislației privind utilizarea limbilor în educație în Belgia din 23 iulie 1968 și Fundația Școlilor Creștine Ingrid Jordebo și Ingrid Jordebo vs Suedia din 6 martie 1987). Pe un plan general, aceasta înseamnă că o persoană juridică nu poate fi beneficiară dreptului menționat.

De asemenea, potrivit hotărârii nr. 25 din 4 noiembrie 2004, Curtea Constituțională a stabilit că art. 36 alin. (5), (6) și (7) al Legii învățământului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995 sunt constituționale. În acest sens, instanța de contencios constituțional a statuat că Parlamentul, ca organ reprezentativ suprem și unica autoritate legislativă a statului, este în drept să reglementeze cadrul organizatorico – juridic al instituțiilor de învățământ privat, precum și să instituie un regim special pentru activitatea acestora.

În cazul de față, litigiul se va axa pe Legea învățământului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995.

Conform art. 36 alin. (5) și (17) din Legea învățământului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995, capitalul statutar al instituției de învățământ privat trebuie să asigure realizarea scopurilor stabilite în prezenta lege și fixate în statutul ei și nu poate fi retras pe parcursul activității instituției de învățământ, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație. În învățământul privat, taxele de școlarizare se stabilesc de fiecare instituție de învățământ, în funcție de cheltuielile necesare pentru realizarea scopurilor statutare, cu avizul Ministerului Educației.

Alin. (18) din articolul citat prevede că finanțarea instituțiilor de învățământ privat se efectuează din sursele fondatorilor, din taxele de școlarizare, din sponsorizări, credite, donații. Instituțiile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial pot beneficia, după acreditarea acestora, și de finanțare de la bugetul de stat, în limitele normativelor instituțiilor de stat, în modul stabilit de Guvern.

Potrivit art. 61 alin. (1) al legii pre-citate, învățământul se finanțează în mod prioritar. Sursa principală de finanțare a sistemului de învățământ de stat o constituie mijloacele bugetare. Instituțiile de învățământ primar și secundar

general se finanțează în bază de cost standard per elev, cu utilizarea coeficienților de ajustare în modul stabilit de Guvern.

Prin Hotărârea nr. 728 din 2 octombrie 2012 și Hotărârea nr. 868 din 8 octombrie 2014 (în vigoare din 1 ianuarie 2015), Guvernul Republicii Moldova a stabilit modul de finanțare în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea.

Procedând la examinarea fondului recursului, Colegiul lărgit reține Legea învățământului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995, potrivit căreia sursa principală de finanțare a sistemului de învățământ de stat constituie mijloacele bugetare. Spre deosebire, învățământul privat este susținut financiar din sursele fondatorilor și din taxele de școlarizare.

Cu titlu de excepție, art. 36 alin. (18) din Legea învățământului oferă o posibilitate legală pentru învățământul privat de a primi finanțare din partea statului, în limitele normativelor instituțiilor de stat, în modul stabilit de Guvern.

Colegiul lărgit observă că Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” și-a întemeiat dreptul de a primi resurse financiare publice pe excepția de mai sus și pe jurisprudența instanțelor naționale pe segmentul respectiv.

Pe de altă parte, Consiliul mun. Chișinău a susținut că Guvernul Republicii Moldova nu a stabilit modalitățile și condițiile de finanțare pentru intimat. În cele de urmă, instanțele ierarhic inferioare au susținut că art. 36 alin. (18) și art. 61 alin. (1) și (2) din Legea învățământului prevăd expres finanțarea de la bugetul de stat a instituțiilor de învățământ gimnazial privat și acreditate. Așadar, instanțele de judecată au considerat că Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” este îndreptățită de a cere încasarea alocațiilor pentru desfășurarea procesului de învățământ pentru clasele I - IX.

Instanța de recurs învederează că este necesar de analizat jurisprudența invocată de către Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”. În plus, esența litigiului ține strict de interpretarea și transpunerea art. 36 alin. (18) și art. 61 alin. (1) și (2) din Legea învățământului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995 la situația de fapt din speță.

La acest capitol, Colegiul lărgit precizează că principiile art. 6 alin. (1) al C.E.D.O. referitoare la cazurilor de divergență din jurisprudența celei mai înalte instanțe naționale au fost rezumate recent în hotărârea Marei Camere, Lupeni Greek Catholic Parish și alții vs România din 29 noiembrie 2016 (parag. 116 – 118). Potrivit considerentelor Ct.E.D.O, posibilitatea divergenței jurisprudenței este în mod firesc inerent oricărui sistem judiciar, iar acest fapt nu poate fi considerat contrar Convenției. Prin urmare, cerințele certitudinii juridice și protecției încrederii legitime a persoanelor nu conferă un drept dobândit la o jurisprudență constantă. Într-adevăr, o evoluție a jurisprudenței nu este în sine contrară bunei administrări a justiției, deoarece abandonarea unei abordări dinamice și evolutive ar putea împiedica orice reformă sau îmbunătățire. De altfel, diferența de tratament între două litigii nu poate fi înțeleasă ca o divergență a jurisprudenței dacă este justificată de o diferență în situațiile de fapt în cauză. Mai mult, instanța de judecată care a decis schimbarea interpretării trebuie să motiveze detaliat raționamentele pentru care a decis astfel (a se vedea, printre

altele, Atanasovski vs Macedonia, 14 ianuarie 2010, parag. 38, Legrand vs Franța, 26 mai 2011, parag. 37).

Sub aspectul dat, Colegiul accentuează că, Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” a prezentat soluțiile pe marginea a 3 cauzei civile, și anume, hotărârea din 28 mai 2009 a Judecătorei Economice de Circumscripție (f.d. 77-79, vol.I), hotărârea din 22 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 80-85, vol.I) menținută prin decizia irevocabilă din 12 iunie 2013 a Curții Supreme de Justiție. Conform acestor acte judecătorești, Consiliul mun. Chișinău a fost obligat să achite în beneficiul Instituției de Învățământ Privat Liceul „Columna” taxele per elev anual pentru mai multe perioade.

Astfel, Colegiul lărgit reține că, în prima speță, instanța de judecată a aplicat art. 36 din Legea învățământului, fără a specifica vre-un alineat, și a susținut că lipsa resurselor financiare nu poate fi catalogat ca fiind un argument plauzibil pentru respingerea alocării sumei din bugetul de stat în cuantum de 450 403,5 de lei. Prin a doua decizie, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul declarat de către Direcția Generală Educație, Tineret și Sport ca fiind tardiv și a menținut hotărârea din 22 octombrie 2012 a Curții de Apel Chișinău. Așadar, instanța de recurs nu a examinat fondul cauzei și nu a răspuns la alegația recurentului potrivit căreia art. 36 alin. (18) din Legea învățământului prevede posibilitatea opțională de a acorda finanțare instituțiilor de învățământ.

Pe baza celor prezentate, Colegiul lărgit observă că hotărârile judecătorești, prin care s-a admis încasarea alocațiilor din bugetul de stat, se referă numai la Instituția de Învățământ Privat Liceul „Columna”. În acest caz, instanțele de judecată au considerat oportun de a aplica art. 123 alin. (2) din Cod de procedură civilă, cât timp această instituție a solicitat admiterea pretențiilor în baza unor hotărâri judecătorești anterioare. În special, instanțele de judecată au recunoscut autoritatea lucrului judecat, și anume, au determinat existența unui litigiu dintre aceleași părți, cu același obiect și cauză. Unica diferență dintre aceste hotărâri constă în încasarea alocațiilor pentru diferite perioade, între anul 2008 până la 23 noiembrie 2014.

Colegiul lărgit subliniază că articolele art. 36 alin. (18) și art. 61 alin. (1), (2) din Legea învățământului se conțin în capitole distincte în Legea învățământului. Art. 36 este cuprins în capitolul II, denumit „Sistem de învățământ”. În cadrul acestui compartiment, legislatorul definește caracteristicile și modul de finanțare a mai multor tipuri de învățământ, printre care, învățământul special, complementar (extrașcolar), pentru adulți sau privat. Spre exemplu, potrivit art. 33 alin. (5), statul asigură întreținerea gratuită a copiilor din instituțiile instructiv-educative speciale. Art. 34 alin. (4) prevede că finanțarea învățământului complementar se face de la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale, precum și din taxe de studii, sponsorizări, donații și din alte surse financiare legale. În egală măsură, finanțarea instituțiilor de învățământ pentru adulți se face din sponsorizări, donații și din alte surse legale în acord cu art. 35 alin. (4). Aceeași regulă se aplică pentru învățământul privat a cărui buget se formează din sursele fondatorilor, din taxele de școlarizare, din sponsorizări, credite sau donații. Cu titlu subsidiar, alin. (5) al art. 36 impune pentru fiecare instituție privată regula

potrivit căreia realizarea scopurilor stabilite în Legea învățământului și fixate în statutul instituției trebuie asigurate de capitalul statutar, care nu poate fi retras pe parcursul activității acesteia. Alineatul dat a fost declarat constituțional prin hotărârea nr. 25 din 4 noiembrie 2004 a Curții Constituționale.

Colegiul remarcă că art. 61 din Legea învățământului este cuprins într-un capitol distinct de cel indicat mai sus, și anume, în capitolul V al legii citate, denumit „Finanțarea sistemului de învățământ. Baza lui tehnico - materială”. Astfel, legislatorul a separat în mod rațional și logic acest capitol. Or, de fapt, art. 61 este unica norma de drept din Legea învățământului, care prevede sursele, garanțiile și modalitățile de finanțare ale învățământului de stat. În acest sens, prima propoziție din articolul dat stabilește principiul că învățământul se finanțează în mod prioritar, iar propoziția secundă prevede că sursa principală de finanțare a sistemului de învățământ de stat o constituie mijloacele bugetare. Cea de-a treia propoziție se referă, la fel, la instituțiile de învățământ public și stabilește modul de finanțare al acestora. În special, instituțiile de învățământ primar și secundar general de stat se finanțează în bază de cost standard per elev, cu utilizarea coeficienților de ajustare în modul stabilit de Guvern. De altfel, alin. (1), (4), (6) sau (10) ale articolului citat operează doar cu noțiunea de învățământ de stat.

În acest context, Colegiul lărgit notează că legislatorul a trasat o linie clară între finanțarea învățământului de stat și cel privat. Prin urmare, se respinge argumentul intimatului potrivit căruia indiferent de tipul de proprietate instituțiile de învățământ activează în baza unui cadru legal unic.

Colegiul lărgit reține că instanțele ierarhic inferioare au considerat că art. 36 alin. (18) al Legii învățământului prevede expres achitarea unor alocații pentru instituțiile private.

În acest context, instanța de recurs subliniază că alin. (18) din art. 36 din Legea învățământului nu poate fi aplicat izolat față de alin. (5) și (17). Modul de redactare al alin. (18) redă ideea că, suplimentar la sursele fondatorilor și taxele de școlarizare, Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” poate primi resurse financiare de la bugetul de stat. Totuși, legislatorul a folosit sintagmele „pot beneficia” și „în limitele normativelor instituțiilor de stat, în modul stabilit de Guvern”. Ambele reprezintă două condiții cumulative pentru a obține mijloace financiare de la stat. Aplicarea, în mod automat, a articolului citat l-ar lipsi de substanță și de valoarea dată de către legislator.

Față de prima condiție, instanța de judecată observă că instituțiile private au o posibilitate facultativă de a avea un sprijin material din partea statului, dar nu constituie o obligație pentru instituțiile statului sau, după caz, pentru Consiliul municipal Chișinău. În mod corespunzător, prin oferirea caracterului general obligatoriu acestei expresii din art. 36 alin. (18) al Legii învățământului, instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat dispoziția legală și i-au dat un înțeles impropriu.

Cu referire la a doua condiție, Colegiul de control judiciar învederează că legislatorul a delegat Guvernului împuternicirea de a decide cerințele pentru instituțiile de învățământ private în vederea obținerii resurselor financiare de la bugetul de stat. Totodată, acest ajutor de stat nu poate depăși normativele fixate pentru instituțiile de învățământ de stat. Este adevărat că Guvernul, până în

momentul de față, nu a adoptat o asemenea hotărâre. Cu toate acestea, instanța de recurs reiterează că, în cazul lingvistic belgian, CtEDO a constatat că refuzul statului belgian să stabilească sau să subvenționeze, în limba olandeză unilinguală regiune, învățământul primar în care franceza a fost angajată ca limba de predare nu este o încălcare a dreptului la instruire garanta de art. 2 din Protocolul nr. 1 din C.E.D.O. Similar, instanța de recurs respinge alegația intimatului ce vizează încălcarea dreptului la învățatură. Cu titlu de remarcă, potrivit art. 35 alin. (5) din Constituție, instituțiile de învățământ, inclusiv cele nestatale, se înființează și își desfășoară activitatea în condițiile legii. Respectiv, Legea învățământului vine să dezvolte acest articol constituțional, iar, în cazul din speță, doar nerespectarea Legii, reprezintă o derogare de la garanția constituțională.

Colegiul lărgit admite că inacțiunea Guvernului poate, într-o situație concretă, să lezeze dreptul la învățatură a persoanelor, care beneficiază de acest drept fundamental. În atare condiție, lipsa unor măsuri nu poate constitui un impediment pentru exercitarea dreptului la învățatură sau dreptului la instruire. Deci, instanța de recurs va examina, dacă în lumina cazului în ansamblul său, motivele invocate de către intimat pentru a justifica alocarea resurselor financiare erau suficiente și pertinente și dacă absența unui mecanism din partea Guvernului l-a pus într-un dezavantaj semnificativ față de instituțiile de învățământ de stat pentru a-și putea realiza statutul și scopul Legii învățământului. Pe aceasta cale, doar la îndeplinirea acestor cerințe, intimatul va avea dreptul de a cere alocații de la stat, iar cuantumul lor va fi calculat ca o taxa forfetară în baza formulei din propoziția a treia din art. 61 al Legii învățământului.

În lumina celor declarate raportate la art. 118 alin. (1) din Cod de procedură civilă, sarcina probei revine intimatului, care trebuia să demonstreze în mod convingător că, în mod excepțional și în circumstanțele specifice ale cauzei, Consiliul mun. Chișinău trebuia să asigure financiar instituția de învățământ privată.

Cu titlu subsidiar, Colegiul de control judiciar amintește că Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” trebuie să stabilească taxele de școlarizare în funcție de cheltuielile necesare pentru realizarea scopurilor statutare, cu avizul Ministerului Educației în acord cu art. 36 alin. (17) al Legii învățământului. Iar, alin. (5) prevede că scopurile stabilite prin Legea învățământului și fixate în statutul instituției trebuie să fie asigurate de capitalul statutar. Prin natura acestor articole și caracterului privat al instituției, se atestă că orice instituție de învățământ de acest tip are dreptul de a-și organiza activitatea independent și de a se autogestiona financiar. Totuși, prin prisma alin. (3), organizarea și funcționarea Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management” se corelează cu principiile nonprofit și responsabilității publice de a respecta condițiile de mai sus, inclusiv pentru a aplica cu strictețe standardele educaționale de stat. Pe această cale, intimatul nu a reușit să convingă că taxele de școlarizare impuse elevilor și capitalul statutar nu fac față scopurilor prevăzute de Legea învățământului și nu permit instituției de a respecta obligațiile impuse de lege. În orice caz, statul nu poate răspunde pentru calitatea gestiunii financiare a instituțiilor private. Suplimentar, aceasta trebuia să furnizeze o analiză comparativă pe segmentul dat, prin care ar demonstra că finanțarea instituțiilor publice îi pune într-un dezavantaj semnificativ pe elevii care au ales personal să

beneficiei de învățământ privat.

Cu referire la cel de al doilea argument al Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management”, Colegiul de control judiciar reține că notele metodologice elaborate de Direcția Generală Finanțe a Consiliului municipal Chișinău invocate de intimat nu reprezintă altceva decât metodologia în baza căreia anual este întocmit și aprobat pe capitol de cheltuieli bugetul municipal. Acesta include în sine toate sferele și domeniile care sunt de competența sferei bugetare municipale și atestă modul și ordinea de calculare a valorii mijloacelor financiare alocate.

Conform deciziilor nr.3/2 din 27 aprilie 2012, nr.3/4 din 02 aprilie 2013 și nr.1/3 din 30 ianuarie 2014, Consiliul municipal Chișinău a aprobat Regulamentul privind implementarea formulei de finanțare pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, finanțate din bugetul municipiului Chișinău și suma mijloacelor bugetare calculate pe bază de formula pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general pentru anii 2012 – 2014, conform anexelor (f.d. 46-64, vol.I).

Din analiza acestor anexe, instanța de recurs denotă că numărul de „elevi ponderați” se determină în baza datelor cu privire la numărul de elevi din grupele de clase 1-4, 5-9 și 10-12, la sfârșitul perioadei de gestiune din raportul pe primele 9 luni ale anului, conform formularului nr. 3R-BL, aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 44 din 2 aprilie 2008.

Prin urmare, Colegiul lărgit consideră că intimatul a încercat să inducă în eroare instanța, atunci când a sugerat că resursele financiare se alocă în baza datelor Biroului Național Statistică. Or, în esență, aceste alegații nu corespund adevărului și actelor emise de către Consiliul mun. Chișinău. Mai mult, aspectele stabilite nu au fost analizate anterior de către instanțele de judecată în jurisprudența invocată de către Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”.

În continuare, instanța de recurs constată că intimatul nu a reușit să demonstreze că a fost inclus în listele instituțiilor de învățământ, cărora administrația publică locală a trebuit să transmită mijloace financiare pentru întreținerea elevilor pentru perioada anilor 2006 – prima jumătate 2014.

Drept consecință, instanța de judecată consideră că sarcina probațiunii nu a fost îndeplinită de către instituția intimat, și anume, ea nu a justificat motivele pentru care recurentului ar trebui să aloce resurse financiare și nu a demonstrat că absența unui mecanism din partea Guvernului a pus-o într-un dezavantaj față de instituțiile de învățământ de stat în vederea realizării statutului și scopului Legii învățământului.

La acest capitol, Colegiul lărgit învederează că are drept scop să asigure aplicarea corectă și uniformă a legislației, să respecte principiul supremației legii și să contribuie la constituirea unui stat de drept în acord cu art. 1 alin. (2) și (3) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr. 789-XIII din 26 martie 1996.

Din perspectivele enunțate, instanța de recurs notează că acceptarea unei jurisprudențe formate în baza cererilor de chemare în judecată intentate doar de către un singur liceu, fără a analiza aprofundat Legea învățământului prin intermediul unor noi argumente, ar conduce la negarea supremației legii. Or,

recent în jurisprudența sa, prin decizia din 07 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Consiliul mun. Chișinău, s-a casat decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 2 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Instituția Privată de Învățământ Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu - Prim” împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău, cu privire la încasarea alocațiilor pentru desfășurarea procesului de învățământ și compensarea cheltuielilor judiciare, și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care s-a respins, ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de către Instituția Privată de Învățământ Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu - Prim”.

Mai mult, acceptarea unei jurisprudențe în baza cererilor de chemare în judecată intentate doar de către un singur liceu, anexate de către intimat, ar afecta în mod direct drepturile patrimoniale ale recurentului și ar putea fi tratată aparent ca o ingerință în dreptul de proprietate al acestuia, cât timp nu există un temei de drept expres pentru finanțarea instituțiilor de învățământ privat. De asemenea, imposibilitatea schimbării jurisprudenței ar aduce atingere activității Curții Supreme de Justiție și i-ar îngreuna îndeplinirea rolului ei special.

În mod corespunzător și luând în considerare competența discreționară, Colegiul lărgit învederează că litigiul nu privește abordări divergente ale Curții Supreme de Justiție pe domeniul mijloacelor financiare pentru instituțiile de învățământ private, ci o inversare a jurisprudenței. Acest procedeu juridic este caracteristic țărilor care au un sistem de lege scrisă și a fost îndeplinit pentru a consolida certitudinea juridică, fiind respectate garanțiile de motivare stabilite de art. 6 alin. (1) din C.E.D.O. (a se vedea *Petro-M SRL și Rinax-TVR SRL vs Moldova* (dec.), 23 martie 2017, parag. 31; *Juresa vs Croația*, 22 mai 2018, parag. 42 – 43; *Mariyka Popova și Asen Popov vs Bulgaria*, 11 aprilie 2019, parag. 49 – 51).

În aceeași ordine de idei, instanța de judecată observă că există cu siguranță o diferență de tratament între instituția intimată și Instituția de Învățământ Privat Liceul „Columna” ale cărei cauză au făcut obiectul unor decizii definitive înainte de inversarea jurisprudenței prin decizia din 07 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

Mai mult, Colegiul lărgit notează că cererea de încasarea a mijloacelor financiare avansată de către intimat a fost condiționată de la început și întrebarea dacă acesta a respectat sau nu cerințele legale urmau a fi stabilite în cadrul procedurilor judiciare ulterioare. În cele din urmă, prin prezenta decizie s-a decis că nu este cazul pentru a admite acțiunea. Sub acest aspect, instanța de recurs opinează că pretenția intimatului nu poate atrage protecția articolului 1 din Protocolul nr. 1 al C.E.D.O. (a se vedea *Kopecky vs Slovakia* (Marea Cameră), 28 septembrie 2004, parag. 58 – 61).

Pe cale de consecință, instanța de recurs consideră necesar de a respinge cererea formulată în baza cererilor de chemare în judecată intentate doar de către un singur liceu, privind aplicarea practicii uniforme.

La acest capitol, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” nu a prezentat niciun argument în susținerea unei

pretenții conform căreia Consiliul municipal Chișinău este obligat să-i achite suma de 5 394 053,60 de lei, cu titlu de alocații pentru desfășurarea procesului de învățământ, potrivit normelor de finanțare standard per elev, pentru perioada 1 ianuarie 2006 – prima jumătate a anului 2014, pentru clasele 5-9, învățământul gimnazial.

Drept urmare, instanța de recurs subscrive criticilor recurentului potrivit cărora instanțele ierarhic inferioare au ignorat deosebirile juridice referitoare la plata alocațiilor între instituțiile de învățământ de stat și privat, iar alocarea resurselor financiare nu se efectuează în baza datelor oferite de Biroul Național de Statistică. În esență, interpretarea eronată a art. 36 alin. (18) din Legea învățământului și ignorarea deciziilor Consiliului municipal Chișinău cu privire la aprobarea bugetului pentru anii 2012 – 2014 au afectat calitatea hotărârilor judecătorești pronunțate în prima instanță și instanța de apel specificată la art. 239 din Cod de procedură civilă. Astfel, la deliberarea hotărârilor, Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Curtea de Apel Chișinău au determinat legea aplicabilă soluționării cauzei în contradicție cu situația de drept existentă în prezenta cauză.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432 alin. (2) lit. a) și c) din Cod de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale.

În baza argumentelor livrate de părți, coroborate cu înscrisurile anexate la dosar, Colegiul judiciar notează că greșelile de aplicare a legii pot fi corectate prin casarea deciziei atacate și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii în acord cu articolul 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă. Or, evaluarea efectuată de instanța de recurs a fost susținută pe deplin de materialele cauzei, iar ambele părți au beneficiat de un proces în contradictoriu și au avut posibilitatea reală de a comenta în scris și de a depune observații în cadrul acestei proceduri.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul formulat de către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) și art. 445¹ din Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Primăria mun. Chișinău și a Consiliului mun. Chișinău.

Se casează decizia din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 21 octombrie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva Consiliului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău privind încasarea alocațiilor pentru finanțarea desfășurării procesului de învățământ, și se pronunță o hotărâre nouă:

Se respinge, ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de către Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva

Consiliului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău privind încasarea alocațiilor pentru finanțarea desfășurării procesului de învățământ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Victor Burduh